

SÖKANDE

Kerstin Jakas och Stefan Jakas
Vintersbo herrgård
610 27 Vikbolandet

SAKEN

Ansökan om tillstånd till vattenverksamhet, båtbyggor, för uthyrning av båtplatser med mera på fastigheten Vintersbo 3:5, Norrköpings kommun.

Avrinningsområde: 67/68 SWEREF 99 TM
Punkt inom området N: 6479342 E: 603379

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen lämnar Kerstin och Stefan Jakas tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till den befintliga båthamnen (inklusive befintlig båtramp) i Rönöån samt tillstånd att anlägga sju nya bryggor, allt på fastigheten Norrköping, Vintersbo 3:5. Området för verksamheten framgår av bilaga 1.

Villkor

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökan jämte bilagor samt enligt vad sökanden i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet.
2. Arbete i vattenområdet får inte utföras mellan 15 mars och 15 juni
3. Arbete i vattenområdet får inte utföras vid hårda vindar eller höga flöden.
4. Tillsynsmyndigheten (Länsstyrelsen i Östergötlands län) ska meddelas när arbetena påbörjas samt när de avslutats.
5. Material ska vara miljögodkänt (NTR-A) för att användas i vatten.

Åtagande

Sökanden har åtagit sig att konstruera bryggorna så att hög säkerhet uppnås.

Sökanden har vidare åtagit sig att utföra bekämpning av parkslide i samråd med Norrköpings kommun.

Arbetstid

Den tid inom vilken de i denna dom tillståndsgivna arbetena ska vara utförda bestäms med stöd av 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken till tre (3) år från den dag denna dom har vunnit laga kraft.

Oförutsedd skada

Anspråk enligt 24 kap. 18 § miljöbalken på grund av oförutsedd skada ska, för att få tas upp till prövning, framställas till mark- och miljödomstolen inom fem (5) år från arbetstidens utgång.

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen fastställer den, med stöd av 3 kap. förordningen (1998:940) om avgift för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, tidigare fastställda avgiften för målets prövning.

Rättegångskostnader

Mark- och miljödomstolen förpliktigar Kerstin och Stefan Jakas att till Länsstyrelsen i Östergötlands län betala ersättning för rättegångskostnader med 5 600 kronor. Mervärdeskatt utgår inte på beloppet. På beloppet ska utgå ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ogillade yrkanden

Mark- och miljödomstolen ogillar samtliga framförda yrkanden som inte särskilt behandlats ovan.

BAKGRUND OCH TIDIGARE BESLUT

Kerstin och Stefan Jakas verksamhet har inte miljöprövats av mark- och miljödomstolen tidigare. Verksamheten består endast av uthyrning av båtplatser utan någon form av tilläggstjänster som tvätt av båtbottnen, omhändertagande av sopor etc.

ANSÖKAN

Yrkande

Kerstin och Stefan Jakas yrkar att mark- och miljödomstolen ska lämna tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för att bedriva vattenverksamhet i den del av Rönöån som ingår i fastigheten Vintersbo 3:5. Verksamheten består av uthyrning av båtplatser samt tillhandahållande av vinterförvaringsplatser och båthamnen har funnits sedan 50-talet.

För att utveckla verksamheten och tillgodose behovet av båtplatser önskar de bygga 7 nya bryggor på platser där gamla förfallna bryggor rivits.

De räknar med att bygga dessa bryggor under en period av 3 år för att på så sätt sprida ut investeringen. Vid byggnationen kommer de att vidta adekvata försiktighetsåtgärder och de har en företagsförsäkring, som inkluderar ansvarsförsäkring, för att hantera skadeståndsanspråk vid en eventuell oförutsedd skada. De yrkar på 5 år för oförutsedd skada.

Rådighet

Fastigheten där verksamheten drivs har fastighetsbeteckning Vintersbo 3:5 och omfattar ca 90 hektar, av vilket ca 20 hektar är vatten och ca 1 km kustremsa. De har äganderätt till hela fastigheten. De har full rådighet av marken söder om ån, vattnet i halva ån samt vattnet från mynningen fram till Lilla Hummelvik.

Orientering

Anläggningen utgör en del av den 7 km långa Rönöån där de i vattenverksamheten disponerar 300 meter av ån, från vägbron till mynningen räknat. Av dessa 300

meter så har de tagit i anspråk 275 meter för bryggor. Andra (den norra sidan) sidan av åsträckan förvaltas av styrelsen för samfälligheten i Vintersbo 3:7. Sträckan från vägbron upp till Kåreholms ägs av 7 markägare. Förvaltningen av sistnämnda sträcka sker inom ramen för Sundets Torrläggningföretag av 1938, som är en nyckelintressent i sammanhanget.

Hamnanläggningen på den södra sidan av ån består av en 80 meter lång sammanhängande brygga närmast utloppet samt 22 mindre bryggor som samtliga är 3,6 meter långa och 1,5 meter breda. Till anläggningen hör även en båtramp samt 40 parkeringsplatser.

Norrköpings Kommun och Länsstyrelsen i Östergötlands län har beviljat dispens från strandskydd och i efterhand godkänt de bryggor som de redan renoverat samt även beviljat dem rätten att renovera resterande sju. Strandskyddet gäller även de två parkeringsplatserna, gångstråk längs med ån och till bryggor samt en båtramp. Med denna ansökan önskar de miljöpröva verksamheten även hos mark- och miljödomstolen och därmed få tillstånd att bedriva vattenverksamhet för hela anläggningen.

Bryggorna består av en lång brygga som mäter 80 meter samt 22 små bryggor som sammantaget har en bottenyta på 239 kvm. Därutöver önskar de renovera 7 bryggor, vilket gör att ianspråktagen bottenyta ökas med 37,8 kvm.

Bottenytan på dagens anläggning är $80 \cdot 1,5 \text{ kvm} + 22 \cdot (3,60 \cdot 1,50) \text{ kvm} = 120 + 119 \text{ kvm}$, = 239 kvm. Vid tillägg med 37,8 kvm för nya bryggor så upptar bottenytan mindre än 500 kvm.

Båtar som kan få plats vid deras bryggor får vara max 5 meter långa och ha en bredd på max 1,8 meter. Vid den långa bryggan kan båtar vara upp till 6 meter och ha en bredd på 2 meter.

Markförhållanden och botten

Markförhållanden i och kring hela Rönöån karakteriseras av lera. Vad gäller botten på ån så fylls den konstant med sediment som innebär att man bör rensa botten när behovet påkallar. Djupet i ån vid mynningen varierar enligt deras mätningar mellan 1,5 meter till 80 cm vid normalvattenstånd och bottenbredden varierar mellan 3 och 4 meter.

Speciellt känslig är åkanten, vilket man kan se på de ställen där kanten inte är pålad. Torkan 2018 gjorde att kanten på den norra sidan sprack på långa sträckor. Deras sida av ån klarade sig bra eftersom de har pålat kanten en hel del. I dagsläget har sprickbildningar bildats på en sträcka på ca 20 meter på en plats som inte är pålad.

De har utfört mätningar av vattendjupet, som i ån håller sig till ca 80 cm vid normalvattenstånd. Efter mynningen som är ca 1,3 meter djup blir det successivt djupare för att efter ca 300 meter bli mellan 3-6 meter. Det gäller således för båtägare att ta sig försiktigt fram i ån och tills man når djupare vatten ca 300 meter från åmynningen.

Bryggor

Bryggorna som de tog över vid förvärvet av Stäk 1:1 var i synnerligen dåligt skick och byggda i olika material (stålrör med trädäck, kreosotstolpar, tryckimpregnerat material, lastpallar, etc..) och utseende. De har renoverat bryggorna för att förebygga olyckor men också för att göra anläggningen lättillgänglig och trivsamt. Vid renoveringen har de använt endast miljömärkt virke (NTR-A) och byggt bryggorna i likartad konstruktion och utformning. Allt för miljöns och trivsels skull.

Varje brygga är pålad med 8 pålar. Med denna konstruktion får man en stabil och säker brygga samtidigt som pålarna hindrar ras av åkanten. Avståndet mellan varje brygga är ca 2 meter.

Vattenkvaliteten

Grumligheten i ån varierar beroende på väder och vind. Vid kraftiga regn grumlas vattnet av sediment/jord som rinner i dräneringsrören och diken och som mynnar ut i ån. På deras sida och på sträckan mellan vägbron och mynningen finns det tre dräneringsrör och en vägtrumma.

Havet och ån är kommunicerande kärl, något som också påverkar grumligheten. Vid högvatten så blir vattnet i ån ofta mycket klart så att man med lätthet kan se botten i ån. Vid lågvatten så grumlas vattnet av sediment som följer med vattenströmmarna.

För att inte grumla vatten så är deras kunder fullt medvetna om att motorn skall köras i upptiltat läge i ån och en bit ut i Stäkviken. Detta finns nedtecknat i trivselreglerna och kunderna påminns om detta i samband med den årliga aviseringen.

Länsstyrelsen tar vattenprover i Rönöån för att följa utvecklingen av kvaliteten. Enligt de analyser som gjorts av vattnet så synes den ekologiska statusen enligt VISS vara måttlig och de menar att de genom sitt miljöarbete bidrar till att förbättra statusen.

Fisk

Utloppet vid ån är en välkänd plats för gäddors lekplats och gäddorna söker sig upp ända till Övre och Nedre Sundet i Rönöån.

Växtlighet

Växtligheten i Stäkviken motsvarar den växtlighet som finns i grunda vikar längs ostkusten. *"Här breder olika vattenväxter och snärjtång ut sig i täta ängar. Längst in i viken står ofta vassen tät. På botten syns spår av djur som lever nedgrävda i leran eller sanden. De grunda mjuka bottarna är under sommarhalvåret rika på yngel och smådjur".*

Undervattensvegetationen i Stäkviken domineras främst av friliggande blåstång samt ålnate enligt den inventering som gjordes 2012.

Vid utloppet av Rönöån samt vid deras båtramp finns det rikligt med vass och parkslide börjar breda ut sig. Vad gäller parkslide har de en kontakt med Norrköpings kommun om hur de ska bekämpa dess spridning.

Avfallshantering

De tillhandahåller inte tjänsten.

Kemikaliehantering

Inga kemikalier hanteras. Båtar som vinterförvaras hos sökande måste tömmas på gasol, batterier och bränsle. Detta stipuleras i de allmänna villkoren.

Latrinmottagning

Tjänsten tillhandahålls inte.

Båtbottentvätt

Möjlighet att tvätta båtbottnen saknas. Tjänst tillhandahålls inte. De hänvisar kunderna till varvet i Arkösund som har faciliteter för båtbottentvätt.

Båtbottenfärg

Faciliteter och utrymme saknas. Tjänsten tillhandahålls inte men i trivselreglerna uppmanar de båtägare att använda färg som är anpassad till Östersjön.

Dikesrensning

Genom Stefans Jakas styrelsearbete i Sundets Torrlägningsföretag så bevakar de behovet av dikesrensning i hela den 7 km långa huvudfåran av ån samt de diken som rinner ut i ån. Vikten av ett bra vattenflöde redovisas i LRFs rapport "Äga och förvalta vattenanläggningar i jordbrukslandskap".

Allmänna och enskilda intressen

När de förvärvade Stäk 1:1 så var ett av deras mål att öka tillgängligheten längs Rönöån både för båtägare men även för boende i området - framförallt boende i Vintersbo, Stäk och Lilla Hummelvik. De har röjt i vassen, anlagt gångbara stigar och de klipper gräs och röjer vass för att göra ån och deras marker tillgängliga. Genom det löpande underhållsarbetet så håller de markytor samt båtplatser öppna.

Alternativa lokaliseringar

De råder över en kustremsa på 1 km, där det finns 7 fastigheter. De strandpartier som skulle kunna utgöra ett alternativ är inte lämpliga för deras verksamhet. Dessutom är "båthamnen" etablerad och väl fungerande sedan 50-talet. Någon alternativ lokalisering finns således inte.

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att den nuvarande markanvändningen kvarstår. Ett nollalternativ innebär också att verksamheten vid småbåtshamnen kommer att bedrivas med samma förutsättningar som finns idag, vilket innebär att det inte sker någon upprustning eller modernisering av verksamheten. Verksamhetens omfattning och därmed miljöpåverkan med avseende på antalet båtplatser kommer därmed att vara oförändrade jämfört med hur det är idag. Nollalternativet innebär även att de inte realiserar det miljövårdsprogram som de håller på med. Ej heller kan de utöka verksamheten med 7 bryggor.

Båtverksamhetens påverkan på miljön

De menar att båtverksamhetens påverkan är minimal och knappt mätbar med tanke på deras miljöarbete och krav på båtägares förhållningssätt och det faktum att trafiken i ån är förhållandevis blygsam. Som mest, under midsommaren, är 20 av deras kunder ute med sin båt. Alla kunder har dessutom moderna motorer, av vilka merparten är 4-taktare, vilket i sin tur innebär att dessa är mer miljöanpassade än 2-takts motorer.

Miljöeffekter och skyddsåtgärder - en sammanfattning

Enligt 2 kap. miljöbalken avses med miljöeffekter direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt på

1. befolkning och människors hälsa,
2. djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kapitel och biologisk mångfald i övrigt,
3. mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö,
4. hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
5. annan hushållning med material, råvaror och energi, eller
6. andra delar av miljön.

Hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken

2 kap. 1-5 §§

Deras miljöengagemang är genuint och de har genom handling visat att miljöfrågorna går före ekonomiska intressen och sammanfattar nedan på vilket sätt de tillämpar hänsynsreglerna. Deras gemensamma ledord för samtliga punkter i kapitel 2 är "Miljö", "Trivsel" och "Säkerhet", vilket kan omsättas till miljöbalkens skrivningar om att " Skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet". De har dessutom genom handling visat och visar att de är ansvarsfulla och kompetenta att driva båtverksamhet i dess nuvarande form.

De anser att de beaktat hänsynsreglerna fullt ut genom att bland annat:

- Anlägga en trivsamt vistelsemiljö genom att städa upp marken från miljöovänligt gods, såsom bildäck, oljedunkar och lastpallar.
- Riva alla gamla bryggor som varit byggda i allehanda miljöovänligt material och ersatt dessa med säkra bryggor byggda i NTRA-A-klassat miljömärkt virke. Virkesspillet är minimalt eftersom de använder standardlängder på plank.
- Minimera rasrisk för åkant genom pålning.
- Öppna upp båthamnen för allmänheten genom att anlägga breda gångstråkar.
- Inte hantera kemikalier, oljor och latrin. I trivselreglerna uppmanar de kunderna att använda östersjöanpassad båtbottnfärg.

- Säkerställa livsmiljön vid ån för småfågel genom att bevara buskar som är fåglarnas tillhåll.
- Rondera området dagligen under båtsäsongen för att snabbt kunna agera på avvikelser. De är med i polisens "Båtsamverkan" för att genom WhatsApp få tidiga signaler om brott i närområden.

2 kap. 6 §

Båtverksamhet i lite större omfattning har funnits i Rönöån åtminstone sedan 50-talet.

2 kap. 7 §

De har vidtagit alla de skyddsåtgärder för människa och natur som de kan tänka sig. De har diskuterat möjligheten att installera övervakningskameror men den frågan är känslig ur ett integritetsperspektiv.

2 kap. 8 §

Sökandena, deras kunder och besökande är ansvariga för skador som kan uppkomma på miljön och sökandena har skapat en miljö som är trevlig, vilket i sin tur givit effekten att man är aktsam då man rör sig på deras domäner.

2 kap. 9 §

Deras anläggning bidrar till "bättre levnadsförhållanden" för kunderna och besökande, något som kan bevitnas på deras hemsida i den goda respons som de fått genom åren.

Miljömål

För att uppnå miljömålen så krävs det stora insatser inom jord- och skogsbruk. Det finns även en stor förbättringspotential i förändrat körsätt av färjor mellan Lilla Rimmö och Stäk. Självfallet skall båtägare bidra, men effekten av deras bidrag kan inte jämföras med de effekter som man får genom att anlägga fosforfällor, återvinna dräneringsvatten, förändrat körsätt av färjor, förbud av vattenskotrar, etc.

Samråd

De har haft samrådsmöten med två veckors framförhållning och samtliga har delgivits den information som finns i exempelpresentationen. Minnesanteckningar har skrivits och anteckningarna har godkänts av deras samrådspartners.

INKOMNA YTTRANDE OCH BEMÖTANDE

Länsstyrelsen i Östergötlands län tillstyrker den ansökta verksamheten.

Länsstyrelsen yrkar på att verksamheten förses med följande villkor:

- Arbeten i vattenområdet får inte göras mellan 15 mars och 15 juni
- Arbetena i vattenområdet får inte utföras vid hårda vindar eller höga flöden.
- Tillsynsmyndigheten (Länsstyrelsen Östergötland) ska meddelas när arbetena påbörjas samt när de avslutats.

Arbeten i vattenområdet bör inte tillåtas mellan 15 mars och 15 juni för att undvika störningar på fisk. Vidare bör arbetena i vattenområdet inte ske vid hårda vindar eller vid höga flöden för att minska spridningen av finkornigt material.

Länsstyrelsen yrkar ersättning med 5 600 kr för sina rättegångskostnader.

Sökandena godtar länsstyrelsens yrkanden om villkor och framför ytterligare villkor som önskas för tillståndet.

- Material som användes skall vara miljögodkänt (NTR-A) att användas i vatten.
- Arbeta med parkslide skall utföras i samråd med miljökontoret i Norrköping Kommun.
- Bryggor skall vara konstruerade så att hög säkerhet uppnås.

Sökanden motsätter sig den merkostnad som länsstyrelsen yrkar vad avser yttrande angående tillstånd till båtramp, vilken sökanden har tagit bort från sin ansökan.

Louise Åberg och Pelle Magdalinski framför att båtservituten borde finnas med i ansökan. Därtill har Pelle Magdalinski framfört att miljökonsekvensbeskrivningen är bristfällig och otydlig.

Sökandena anger att de har fått information om att servituten ligger utanför denna prövning om vattenverksamhet.

Olga Sahlén och Carl-Henrik Sahlén meddelar att de har tre servitutsplatser för båt.

Sökandena har valt att inte kommentera synpunkterna.

Jörgen Wastesson har framfört att han är orolig för minskat manöverutrymme i hamnen.

Sökandena har meddelat att man återtar ansökan angående rampen.

Mikael Forsberg har framfört synpunkter som ligger utanför ramen för denna prövning men får förstås som att han inte tillstyrker ansökan. Han har bland annat yrkat att ärendet ska återförvisas till Norrköpings kommun för prövningen enligt bestämmelserna om detaljplan samt att syn ska hållas på platsen.

Sökandena har valt att inte kommentera synpunkterna.

DOMSKÄL

Huvudförhandling har inte påkallats i målet. Mark- och miljödomstolen bedömer i enlighet med 22 kap. 16 § andra stycket miljöbalken att det är uppenbart onödigt med huvudförhandling.

Prövningsramen

Mark- och miljödomstolen har i detta mål att pröva om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken kan lämnas till arbeten i vatten. Frågan om detaljplan och syn för att

utreda om verksamheten är jordbruksverksamhet omfattas således inte av denna prövning.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Länstyrelsen har den 7 juli 2023 beslutat att den planerade verksamheten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Mark- och miljödomstolen delar denna uppfattning. Domstolen bedömer att den av sökanden upprättade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven för en liten miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 47 § miljöbalken. Något särskilt godkännande krävs inte.

Rådighet

Kerstin och Stefan Jakas är lagfarna ägare till fastigheten Vintersbo 3:5 och har erforderlig rådighet enligt 2 kap. 2 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Tillåtlighet

Arbeten i och omkring vatten kräver strandskyddsdispens, vilket de erhållit innan tillståndsansökan ingavs. Ansökan avser både nuvarande verksamhet bestående av befintlig båtramp och bryggor och tillkommande verksamhet genom anläggande av ytterligare sju bryggor. Med anledning av vad Kerstin och Stefan Jakas redovisat i ansökan, tillsammans med de föreslagna villkoren och skyddsåtgärderna, bedömer domstolen att både den befintliga verksamheten och anläggandet av sju nya bryggor med tillhörande anordning kan tillåtas. Vidare bedömer domstolen att den ansökta verksamheten inte försvårar möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna och i övrigt uppfyller kravet på icke-försämring.

Genom i denna dom meddelade villkor för den tillståndsgivna verksamheten anser domstolen att verksamheten är förenlig med de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. 2 – 7 §§ miljöbalken samt hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Mark- och miljödomstolen anser också att med de i domen föreskrivna villkoren kan det inte heller förväntas några skador eller olägenheter av det slag som anges i 2 kap. 9 § miljöbalken.

Mark- och miljödomstolen bedömer således mot denna bakgrund att verksamheten är tillåtlig och att tillstånd kan beviljas.

Villkor

Villkor 1

Sökanden har inte föreslagit något allmänt villkor för verksamheten. Då mark- och miljödomstolen anser att detta är nödvändigt för att sökanden ska leva upp till vad som ansökts och vad sökanden tagit på sig att följa till följd av tillståndet fastställer domstolen ett allmänt villkor.

Övriga villkor

Beträffande övriga villkor är dessa utformade efter länsstyrelsens förslag samt i enlighet med villkorsförslag som lämnats av Kerstin och Stefan Jakas. Villkoren gällande när under året som anläggningsarbetena får ske samt att miljöcertifierat byggmaterial ska användas minskar riskerna för störningar i den akvatiska miljön. Mark- och miljödomstolen har dock valt att sätta villkorsförslaget om att bryggorna ska byggas med hög säkerhet som ett åtagande istället för villkor då detta kan vara för oprecist för att följas upp. Bekämpning av parkslide omfattas inte av vattenverksamheten och får därför även den hanteras under åtagande. Mark- och miljödomstolen anser att verksamheten kan bedrivas med de villkor som framgår av domslutet.

Arbetstid

Den tid inom vilken de i denna dom tillståndsgivna arbetena ska vara utförda bör i enlighet med Kerstin och Stefan Jakas förslag bestämmas till tre år från den dag denna dom har vunnit laga kraft.

Tid för oförutsedd skada

Sökanden har yrkat att tiden för anmälan om oförutsedd skada ska bestämmas till fem år. Med tanke på att vattenverksamheten inte torde ge upphov till någon skada

när anläggningarna är på plats anser domstolen att tiden för anmälan av oförutsedd skada bör bestämmas till fem år.

Prövningsavgift

Domstolen finner inte skäl till att ändra den tidigare fastställda avgiften för prövning av målet.

Rättegångskostnader

Kerstin och Stefan Jakas har motsatt sig delar av länsstyrelsens yrkande om ersättning för rättegångskostnader. Vid en tillståndsprövning ska sökanden, i enlighet med 25 kap. 2 § miljöbalken, stå sina egna och motpartens rättegångskostnader. Mark- och miljödomstolen anser att länsstyrelsens yrkade om rättegångskostnader är skäligt och beloppet ska därför dömas ut i enlighet med vad som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-01)

Överklagande senast den 21 februari 2024.

Marie Gerrevall

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Marie Gerrevall, ordförande, och tekniska rådet Catharina Ogenblad och de särskilda ledamöterna Lennart Forsell och Ann-Christin Vösu.

BILAGA 1

Ytan för verksamheten (ca 9 000 kvm)

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.